COPSOQ – dotazník pro podrobné hodnocení psychosociálních rizik

Kodaňský psychosociální dotazník (Copenhagen Psychosocial Questionnaire, COPSOQ) je mezinárodně používaný nástroj pro hodnocení psychosociálních podmínek práce. K dispozici je validovaná česká verze. Jeho hlavní předností je šíře a podrobnost: pomáhá rozlišit, které oblasti zaměstnanci vnímají jako problematické a kde má smysl hledat příčiny obtíží. Například v týmu, který dlouhodobě nestíhá, může ukázat, zda lidé vedle vysokých nároků popisují také nejasné priority, malou možnost ovlivnit práci nebo nedostatečnou podporu.

Kdy má COPSOQ smysl

COPSOQ doporučujeme zejména tehdy, když **dosavadní zmapování situace nepomohlo objasnit příčiny nebo zavedená opatření nepřinesla dostatečné zlepšení**. Před zahájením šetření by si měl tým s odborníkem ujasnit, jakou otázku potřebuje zodpovědět a které skupiny zaměstnanců chce hodnotit. U složité situace může mít odborné šetření smysl i dříve.

Přednosti a omezení

Podrobné výsledky pomáhají určit, na které pracovní podmínky se při dalším šetření a plánování změn zaměřit. Přípravu šetření, výběr vhodné verze, vyhodnocení a interpretaci výsledků doporučujeme svěřit odborníkovi se zkušeností s tímto nástrojem. Výsledky je potřeba posuzovat společně s dalšími poznatky o pracovišti, například s provozními údaji a rozhovory se zaměstnanci.

Dotazník sám nenabízí konkrétní opatření. Ukazuje, kterým oblastem je potřeba věnovat pozornost. Vhodná opatření musí navrhnout zaměstnavatel ve spolupráci se zaměstnanci podle toho, co na daném pracovišti obtíže způsobuje a co lze změnit.

Delší verze klade vyšší nároky na čas zaměstnanců a může snížit ochotu dotazník dokončit. Předem proto vysvětlete, proč šetření děláte, jak ochráníte důvěrnost odpovědí a kdy zaměstnanci dostanou zpětnou vazbu. Na vyplnění jim vyhraďte čas.

Častý omyl: Zaplatíme si odborné šetření a tím je práce hotová

I kvalitní zpráva může zůstat bez praktického dopadu, pokud na ni firma nenaváže. **Ještě před šetřením si domluvte, kdo výsledky projedná se zaměstnanci, kdo může rozhodnout o změnách a kdo bude odpovídat za jejich provedení.** Po vyhodnocení vyberte konkrétní opatření, stanovte termíny a ověřte, zda se pracovní podmínky zlepšily. COPSOQ je podkladem pro tuto práci a jednou součástí komplexního hodnocení.

Ukázka ke stažení

COPSOQ – ukázka jedné hodnocené oblasti (dimenze). Ukázka slouží k seznámení s podobou otázek.

Kontakt na SZÚ

Zvažujete využití COPSOQ a potřebujete se poradit, zda je pro vaše pracoviště vhodný? Napište nám na chppl@szu.gov.cz.